

KGP.430.003.2020

Nr ewid. 55/2020/P/20/001/KGP

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2019 r.
w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej

WIZJA

Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa

p.o. Dyrektor Departamentu Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Lech Oniszczenko

Akceptuję:

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli

Tadeusz Dziuba

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 04 maja 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
2. OCENA OGÓLNA.....	5
3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI.....	6
3.1. DOCHODY BUDŻETOWE	6
3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA.....	6
3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	8
4. USTALENIA INNYCH KONTROLI	10
5. INFORMACJE DODATKOWE	11
6. ZAŁĄCZNIKI	12
6.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI	12
6.2. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI	13
6.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI.....	14
6.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI.....	15
6.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	16

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2019 w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki pod względem zgodności z ustawą budżetową na rok 2019 oraz legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta tej części budżetowej.

Zakres kontroli

Ocenić podlegały w szczególności:

- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;

- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych;

- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;

- nadzór i kontrola sprawowane przez Prezesa URE w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku poprzedniego.

Jednostka kontrolowana

Urząd Regulacji Energetyki

Dysponentem budżetu państwa w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki (dalej: URE lub Urząd) jest Prezes URE, który jest również dysponentem III stopnia. Prezes URE, jako centralny organ administracji rządowej, wykonuje zadania z zakresu regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji. Powyższe zadania, finansowane w części 50 – URE, realizowane były w ramach funkcji państwa nr 6 – Polityka gospodarcza kraju, zadanie 6.2 – Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, podzadanie 6.2.1 – Rynki paliw i energii, działanie 6.2.1.7 – Regulacja sektora paliwowo-energetycznego, realizacja systemów wsparcia energetyki przyjaznej środowisku oraz wspieranie rozwoju konkurencji na rynkach paliw i energii.

W 2019 r. całość dochodów i wydatków w części 50 – URE zrealizowana została przez Urząd Regulacji Energetyki. Dochody wyniosły 138 823,1 tys. zł, a wydatki 51 039,4 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 0,03% dochodów i 0,01% wydatków budżetu państwa. W części 50 – URE nie ustanowiono dysponentów budżetu niższego stopnia ani nie było jednostek podległych.

W części 50 – URE nie wystąpiły wydatki z budżetu środków europejskich. Urząd nie planował i nie udzielał dotacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2019 r.
w części 50 – Urząd
Regulacji Energetyki

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki.

Dochody budżetu państwa w części 50 – URE zostały zrealizowane w wysokości 138 823,1 tys. zł, tj. w 124,2% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2019², a wydatki w wysokości 51 039,4 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach.

W wyniku kontroli 12,9% zrealizowanych wydatków w części 50 – URE stwierdzono, że wydatki te zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³, i aktach wykonawczych do tej ustawy. Nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w budżecie w układzie zadaniowym. Prezes Urzędu rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 50 – URE.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 50 – URE rocznych sprawozdań za 2019 r. (sprawozdania te stanowiły jednocześnie sprawozdania jednostkowe Urzędu):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 50 – URE przedstawiona została w załączniku 6.1 do Informacji.

² Ustawa budżetowa na rok 2019 z dnia 16 stycznia 2019 r. (Dz. U. poz. 198).

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r., kontrola dochodów budżetowych w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Zrealizowane dochody w części 50-URE wyniosły 138 823,1 tys. zł i były wyższe o 24,2% od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na rok 2019 (111 800,0 tys. zł) oraz o 20,5% od wykonania w 2018 r. (115 228,6 tys. zł). Rozbieżności pomiędzy wykonaniem a planem wynikały przede wszystkim z osiągnięcia przez Urząd wyższych o 24,2% od planu dochodów w § 0590 – Wpływy z opłat za koncesje i licencje. Było to głównie następstwem dużej nieprzewidywalności wpływów z opłat koncesyjnych (98,8% zrealizowanych dochodów ogółem), które są uzależnione od przychodów przedsiębiorstw energetycznych osiągniętych z działalności objętej koncesjami.

Na koniec 2019 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 50 – URE wystąpiły należności w kwocie 461 209,7 tys. zł, głównie w § 0580 – Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (435 355,2 tys. zł, tj. 94,4% należności pozostałych do zapłaty ogółem).

Zaległości, według stanu na 31 grudnia 2019 r., były równe należnościom i były wyższe o 372 892,5 tys. zł, tj. o 422,2% od zaległości na koniec 2018 r. (88 317,2 tys. zł). Na wzrost zaległości w 2019 r. w porównaniu z 2018 r. miał wpływ przede wszystkim wzrost należności z tytułu kar pieniężnych wymierzanych przez Prezesa URE. Było to efektem kumulacji w roku 2019 należności z tytułu kar za brak realizacji blendingu⁴, który to obowiązek został wprowadzony od 2017 r., a także powstania należności w związku z dwoma karami w łącznej kwocie 272 007,6 tys. zł, orzeczonymi w 2018 r. Kary te były nakładane na podstawie ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych⁵.

Prezes URE podjął działania windykacyjne wobec spółki, na którą nałożone zostały powyższe dwie kary w łącznej wysokości 272 mln zł. Po skierowaniu należności do egzekucji Urząd Skarbowy zawiadomił Prezesa URE o nieprzystąpieniu do egzekucji. Uzasadnił to prawdopodobną nieskutecznością działań egzekucyjnych. Ukarana spółka faktycznie nie prowadziła działalności gospodarczej oraz nie pozostawiła żadnego majątku ruchomego, do którego można by skierować egzekucję. Nie figuruje też w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych jako właściciel lub współwłaściciel nieruchomości. Przystąpienie i prowadzenie czynności egzekucyjnych wygenerowałyby jedynie koszty egzekucyjne w łącznej wysokości ok. 17 mln zł, którymi w przypadku bezskutecznej egzekucji zostałby obciążony Urząd. W zaistniałej sytuacji niepodjęcie dalszych działań w tej sprawie przez Prezesa URE było, zdaniem NIK, adekwatne do okoliczności.

Dane dotyczące dochodów budżetowych zostały przedstawione w załączniku 6.2 do Informacji.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2019 wydatki budżetu państwa w części 50 – URE zostały zaplanowane w wysokości 43 607,0 tys. zł. Na podstawie ośmiu decyzji Ministra Finansów podjętych w trakcie roku budżetowego zwiększono ze środków rezerw celowych zaplanowane wydatki Urzędu o łączną kwotę 7673,6 tys. zł do kwoty 51 280,6 tys. zł.

Z kwoty przyznanej z rezerw celowych wykorzystano 97,9%, tj. 7513,9 tys. zł. Środki te wydane zostały na cele wskazane w decyzjach o ich przyznaniu, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń oraz

⁴ Obligatoryjny blending to minimalny w danym kwartale udział biokomponentów, zawartych w paliwach ciekłych stosowanych w transporcie, wykorzystanych do realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego.

⁵ Dz. U. z 2019 r. poz. 1155, ze zm.

rozbudowy i utrzymania infrastruktury informatycznej, w tym systemu Internetowej Platformy Aukcyjnej. Platformę tę Prezes URE wykorzystuje do przeprowadzania aukcji na sprzedaż energii elektrycznej wytwarzanej w instalacjach OZE⁶.

Części środków z rezerw celowych w kwocie 159,7 tys. zł nie wykorzystano w szczególności ze względu na przesunięcia planowanych terminów zatrudnienia nowych pracowników w związku czasochłonnością procedur naboru, fluktuacją pracowników wynagradzanych ze środków z rezerw celowych oraz z powodu absencji. Otrzymane z rezerw środki zostały prawidłowo rozliczone, a kwoty niewykorzystane w całości zwrócone do budżetu.

Wydatki budżetu państwa w części 50 – URE zostały zrealizowane w kwocie 51 039,4 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach. W porównaniu z 2018 r. nastąpił wzrost wydatków o 2731,7 tys. zł, tj. o 5,7%. W 2019 r. nie wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę do blokowania wydatków.

Wydatki zostały poniesione w szczególności na:

- wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej (§ 4020) – 27 672,9 tys. zł,
- składki na ubezpieczenia społeczne (§ 4110) – 5170,3 tys. zł,
- wynagrodzenia osobowe pracowników (§ 4010) – 2297,0 tys. zł,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) – 1966,6 tys. zł,
- opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe (§ 4400) – 6480,8 tys. zł,
- zakup usług pozostałych (§ 4300) – 3395,7 tys. zł.

Struktura zrealizowanych wydatków była następująca:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 50 681,3 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach,
- wydatki majątkowe – 355,0 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 13,1 tys. zł, co stanowiło 98,5% planu po zmianach.

Wydatki na wynagrodzenia nie przekraczały ustalonych limitów. Przeciętny stan zatrudnienia⁷ w Urzędzie w 2019 r. wyniósł 354 osoby i wzrósł o pięć osób w porównaniu do przeciętnego stanu w 2018 r. Środki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi w łącznej kwocie 4735,3 tys. zł zostały przekazane z rezerw celowych z pozycji 19, 20, 60 i 73. Wydane zostały na cele wskazane w decyzjach o ich przyznaniu, w tym na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi, dodatków służby cywilnej i dodatkowych wynagrodzeń rocznych, przy czym kwota 88,3 tys. zł została wykorzystana na podwyżki wynagrodzeń 29 osób⁸.

Wydatki majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 355,0 tys. zł, tj. w 99,7% planu po zmianach (356,0 tys. zł). Przeznaczono je na realizację pięciu zadań, które zostały w pełni wykonane i dotyczyły zakupu sprzętu komputerowego, licencji, budowy formularza elektronicznego umożliwiającego złożenie wniosku w postaci elektronicznej stosownie do treści art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych⁹ oraz rozbudowy systemu monitoringu.

W trakcie roku zrezygnowano z jednego zadania na kwotę 1764,0 tys. zł, dotyczącego zakupu sprzętu serwerowego i budowy nowych modułów w bazach URE oraz uwzględniono jedno nowe zadanie na kwotę 120,0 tys. zł. Dyrektor Generalny Urzędu wyjaśnił, że przesunięcie powyższe spowodowane było koniecznością zapewnienia środków na niezbędne wydatki bieżące w celu sfinansowania podstawowych kosztów utrzymania URE, przy czym kwota wydatków budżetowych przyznana URE na rok 2019 w limitach ustalonych przez Ministerstwo Finansów, a następnie określona w ustawie budżetowej na rok 2019 nie pokrywała podstawowych potrzeb Urzędu. Przeniesienia środków dokonano zgodnie z obowiązującymi przepisami.

⁶ Instalacja OZE – instalacja stanowiąca wyodrębniony zespół: urządzeń służących do wytwarzania energii opisanych przez dane techniczne i handlowe, w których energia jest wytwarzana z odnawialnych źródeł energii lub obiektów budowlanych i urządzeń stanowiących całość techniczno-użytkową służący do wytwarzania biogazu rolniczego, a także połączony z tym zespołem magazyn energii, w tym magazyn biogazu rolniczego.

⁷ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁸ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁹ Dz. U. poz. 1532.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 6578,4 tys. zł, tj. 12,9% wydatków ogółem w części 50 – URE, w tym kwotę 500,0 tys. zł przyznaną z rezerwy celowej przeznaczoną na rozbudowę i utrzymanie systemu Internetowej Platformy Aukcyjnej.

Doboru próby wydatków dokonano na podstawie dziennika księgowych, za okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r. Próba została wylosowana metodą monetarną¹⁰. Badaniem objęto wydatki ujęte w 43 zapisach księgowych, w tym w grupie wydatków majątkowych w jednym zapisie na kwotę 147,5 tys. zł oraz w grupie pozapłaćcowych wydatków bieżących jednostek budżetowych w 42 zapisach na kwotę 6430,9 tys. zł. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że wydatki dokonywano zgodnie z planem finansowym, realizując cele jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W wyniku analizy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na świadczenie usługi sprzątnięcia pomieszczeń biurowych w Urzędzie na kwotę 198,0 tys. zł¹¹, przeprowadzonego w trybie zapytania o cenę, nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych¹². Zamówienie było celowe, służyło realizacji zadań URE oraz było realizowane w roku 2019 zgodnie z zawartą umową.

Zobowiązania URE na koniec 2019 r. wyniosły 2631,3 tys. zł i były wyższe o 148,1 tys. zł od kwoty zobowiązań na koniec 2018 r. Główną pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego w kwocie 2082,8 tys. zł. Na koniec 2019 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Dane dotyczące wydatków budżetowych zawarte zostały w tabeli stanowiącej załącznik 6.3, a dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń w tabeli stanowiącej załącznik 6.4 do Informacji.

3.2.2. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Wydatki zostały poniesione w szczególności na realizację działań związanych z wydawaniem orzeczeń administracyjnych w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji. Łącznie w 2019 r. wydano 34 841 takich orzeczeń. Wśród nich 12 885 dotyczyło decyzji, 45 – planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii, a 21 911 – świadectw pochodzenia.

Szczegółowe badanie zapisanych w układzie zadaniowym wydatków, pod względem prawidłowości określenia celów i mierników realizacji zadań oraz ich monitoringu, przeprowadzono dla zadania nr 6.2 – Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin, realizowanego w ramach funkcji państwa nr 6 – Polityka gospodarcza kraju. Celem zadania było równoważenie interesów przedsiębiorstw i odbiorców paliw i energii. Badanie wykazało, że przyjęty dla tego zadania miernik (liczba wydanych orzeczeń administracyjnych w porównaniu do wielkości zatrudnienia w URE) został określony zgodnie z wymogami noty budżetowej. Wartość miernika realizacji celu dla tego zadania przekroczyła założony poziom – planowano nie mniej niż 73, wartość wykonana wyniosła 99.

Wyniki kontroli P/18/021 – Efektywność energetyczna gospodarki wykazały nieprawidłowości, które w ocenie Najwyższej Izby Kontroli wynikały głównie z przyczyn obiektywnych, niezależnych od Prezesa URE. Szerzej wyniki tej kontroli przedstawione są w rozdziale 4 Informacji.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2019 r. przez dysponenta części 50 – URE (stanowiących jednocześnie sprawozdania jednostkowe Urzędu):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

¹⁰ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

¹¹ Szacunkowa wartość zamówienia.

¹² Dz. U. z 2019 r. poz. 1843.

oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

4. USTALENIA INNYCH KONTROLI

W I i II kwartale 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w URE kontrolę P/18/021 – Efektywność energetyczna gospodarki.

Jej wyniki wykazały, że w latach 2014–2018 Urząd nie był w pełni przygotowany do podejmowania zadań wynikających z ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej¹³. Obejmowały one między innymi rozpatrywanie wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej, wydawanie decyzji o umorzeniu takich świadectw, rozliczenie obowiązku uzyskania oszczędności energii przez podmioty zobowiązane, a także obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu ds. energii informacji o liczbie przeprowadzonych audytów energetycznych przedsiębiorstw, liczbie przedsiębiorców, którzy przeprowadzili taki audyt i liczbie przedsiębiorców, którzy są zwolnieni z tego obowiązku. Wnioski i odwołania od decyzji odmawiających wydania świadectw efektywności energetycznej były w URE wnikliwie rozpatrywane. Weryfikowano audyty efektywności energetycznej i badano wykorzystanie pomocy publicznej przez wnioskodawców. Prezes URE terminowo wydawał decyzje o umorzeniu tych świadectw, rzetelnie weryfikując realizację obowiązku oszczędności energii. Rzetelnie wykonywał też zadania związane z weryfikacją otrzymanych audytów energetycznych przedsiębiorstw oraz przekazywaniem ministrowi właściwemu ds. energii wymaganych informacji. Część nałożonych w tej ustawie na Prezesa URE obowiązków wykonywano w sposób niepełny i ze znacznymi opóźnieniami. Dotyczyło to przede wszystkim rozpatrywania wniosków o wydanie świadectw efektywności energetycznej. Opóźnienia występowały także w rozliczeniu obowiązku uzyskania oszczędności energii przez podmioty zobowiązane. Bezpośrednią przyczyną ujawnionych nieprawidłowości była niedostateczna obsada kadrowa Urzędu, w tym w Departamencie Efektywności Energetycznej i Kogeneracji, merytorycznie odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu efektywności energetycznej. Działania podejmowane przez Prezesa URE w celu uzyskania środków na zwiększenie zatrudnienia nie przyniosły rezultatów, a działania organizacyjne miały charakter jedynie doraźny. W związku z tym Najwyższa Izba Kontroli uznała, że stwierdzone nieprawidłowości wynikały głównie z przyczyn obiektywnych, niezależnych od Prezesa Urzędu. Prezes URE podjął działania w celu realizacji wniosków pokontrolnych, zmierzające do usunięcia występujących nieprawidłowości. Wystąpił do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z prośbą o pomoc i poparcie działań mających na celu zagwarantowanie w budżecie Urzędu Regulacji Energetyki na 2020 r. środków na realizację zadań wskazanych w ustawie o efektywności energetycznej. Została uzupełniona „Wewnętrzna procedura sprawdzenia i weryfikacji wniosków w Departamencie Efektywności Energetycznej i Kogeneracji URE oraz wydawania świadectw efektywności energetycznej”. W wezwaniach kierowanych do wnioskodawców zamieszczone są wymagane informacje i pouczenia. Podjęto także działania mające na celu przyspieszenie procesu monitorowania i kontroli realizacji obowiązku oszczędności energii przez Prezesa URE. Powinny one doprowadzić do prowadzenia od roku 2021 analizy realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii bez opóźnień.

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 264, ze zm.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Wystąpienie pokontrolne z kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. w części 50 – URE zostało przekazane Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki w dniu 7 kwietnia 2020 r. NIK nie sformułowała wniosków pokontrolnych. Prezes URE nie zgłosił zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

Oceny wykonania budżetu w części 50 – Urząd Regulacji Energetyki dokonano stosując kryteria¹⁴ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 roku¹⁵.

Dochody ¹⁶ :	138 823,1 tys. zł
Wydatki (W):	51 039,4 tys. zł
Łączna kwota (G = W):	51 039,4 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$Ww = W : G = 1$
Nieprawidłowości w wydatkach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa wydatków:	(5) pozytywna
Łączna ocena:	$\text{ŁO} = 5 \times 1 = 5$
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁴ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹⁵ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹⁶ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

6.2.DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, w tym:		115 228,6	111 800,0	138 823,1	120,5	124,2
1.	dział 750 – Administracja publiczna	115 228,6	111 800,0	138 823,1	120,5	124,2
1.1.	Rozdział – 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	115 228,6	111 800,0	138 823,1	120,5	124,2
1.1.1.	§ 0590 0150 – Wpływy z opłat za koncesje i licencje	113 684,9	111 000,0	137 189,9	120,7	123,6

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

6.3. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ²⁾			
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		48 308,7	43 607,0	51 280,6	51 039,4	105,7	117,0	99,5
1.	dział 750 – Administracja publiczna	48 308,7	43 607,0	51 280,6	51 039,4	105,7	117,0	99,5
1.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	48 308,7	43 607,0	51 280,6	51 039,4	105,7	117,0	99,5
1.1.1.	§ 4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 287,7	2 068,0	2 298,0	2 297,0	100,4	111,1	100,0
1.1.2.	§ 4020 – Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	26 204,3	24 285,0	27 813,1	27 672,9	105,6	114,0	99,5
1.1.3.	§ 4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 846,1	2 094,0	1 966,7	1 966,6	106,5	93,9	100,0
1.1.4.	§ 4110-Składki na ubezpieczenia społeczne	4 881,4	4 153,0	5 208,8	5 170,3	105,9	124,5	99,3
1.1.5.	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	2 551,6	– ³⁾	– ³⁾	3 395,7	133,1	–	–
1.1.6.	§ 4400-Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia biurowe	6 170,8	– ³⁾	– ³⁾	6 480,8	105,0	–	–
1.1.7.	§ 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne	920,2	2 000,0	354,0	353,1	38,4	17,7	99,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2019 (Dz. U. poz. 198).

²⁾ Nie wystąpiły wydatki niewygasające z końcem roku budżetowego.

³⁾ Stosownie do § 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej¹⁷, środki, które będą klasyfikowane w toku dokonywania wydatków m.in. w paragrafach 4300 i 4400, na etapie planowania, tj. w projekcie planu, planie oraz planie po zmianach, ujmowane były w paragrafie 4000 w grupie „wydatków bieżących jednostki”. W ustawie budżetowej była to kwota 6687,0 tys. zł, a w planie po zmianach 11 398,9 tys. zł.

¹⁷ Dz. U. poz. 1154.

6.4. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 50 – URZĄD REGULACJI ENERGETYKI

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2018			Wykonanie 2019			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
								tys. zł
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		349	30 338,1	7 244,1	354	31 936,5	7 518,0	103,8
1.	Dział 750 Administracja publiczna	349	30 338,1	7 244,1	354	31 936,5	7 518,0	103,8
1.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	349	30 338,1	7 244,1	354	31 936,5	7 518,0	103,8
1.2.	status zatrudnienia: 01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	37	2 182,1	4 914,6	35	2 140,7	5 096,9	103,7
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	1	209,4	17 450,0	1	287,2 ⁴⁾	23 933,3 ⁴⁾	137,2 ⁴⁾
	03 – osoby zaliczane do członków korpusu służby cywilnej	311	27 946,6	7 488,4	318	29 508,6	7 732,9	103,3

Opracowanie własne na podstawie zweryfikowanych przez NIK danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

- ¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁸, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- ²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- ³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
- ⁴⁾ Ustępujący po upływie kadencji Prezes URE otrzymał ekwiwalent za niewykorzystany urlop oraz wynagrodzenie przez okres trzech miesięcy po upływie kadencji.

¹⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.

6.5. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Komisja do Spraw Energii i Skarbu Państwa Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Minister Klimatu
11. Minister Finansów
12. Minister Rozwoju
13. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki
14. Biuro Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
15. Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji Kancelarii Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
16. Biblioteka Sejmowa
17. Krajowa Szkoła Administracji Publicznej